

การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ เรื่อง การจัดการบริการสุขภาพในโรงเรียนนั้น ผู้วิจัยได้
สำรวจการวิจัยทั้งในประเทศไทย และต่างประเทศ ผลปรากฏเป็นข้อสรุปได้ดังนี้

การวิจัยในประเทศ

บุญขึ้น เตชะกัมพูช (2519 : 67 - 70) ได้ทำการวิจัย เรื่อง "โครงการสุขภาพ
ในโรงเรียนประถมศึกษาของสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงการ
สุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ
การบริการอนามัยโรงเรียน การสอนสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 2
ใน 4 จังหวัดภาคใต้

สรุปผลการวิจัย เฉพาะการบริการสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษาแยกตามประเภท
ของโรงเรียนได้ดังนี้

1. โรงเรียนราษฎร์ โรงเรียนส่วนใหญ่จัดการบริการสุขภาพได้ดี มีบัตรสุขภาพ
มีการตรวจสุขภาพนักเรียนปีละครั้ง และมีการจัดการบริการอาหารกลางวันโดยโรงเรียนจัดทำ
เอง
2. โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่จัดการบริการสุขภาพนักเรียน
จัดทำปีละครั้ง และบางแห่งจัดทำเดือนละครั้ง และมีการจัดการบริการอาหารกลางวันโดยจัดให้
แม่ค้าเข้ามาขายในโรงเรียน
3. โรงเรียนเทศบาล การจัดการบริการสุขภาพในโรงเรียนยังไม่ทั่วถึง บาง
โรงเรียนไม่จัดทำเลย และมีโรงเรียนร้อยละ 50 จัดบริการอาหารกลางวันโดยให้แม่ค้า
เข้ามาขายอาหารในโรงเรียน

4. โรงเรียนขององค์การบริหารส่วนจังหวัด การจัดการบริการสุขภาพในโรงเรียน ร้อยละ 50 ไม่มีบัตรสุขภาพนักเรียน และการตรวจสอบภาพโดยเจ้าหน้าที่แพทย์และอนามัย ไม่ได้จัดทำเลย ครูไม่ได้ทำการตรวจสอบภาพนักเรียน และโรงเรียนจัดบริการอาหารกลางวัน โดยให้แม่ค่านำอาหาร เข้ามายายในโรงเรียน

✓ พัทธรา กาญจนารักษ์ และคณะ (2520 : 44 - 45) ได้ทำการวิจัย เรื่อง "การศึกษาโครงการสุขภาพและเปรียบเทียบพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และประถมศึกษาปีที่ 7 ในอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาในการ จัดโครงการสุขภาพในโรงเรียน และเพื่อเปรียบเทียบความรู้ ทักษะคติทางสุขภาพ ตลอดจน สุขปฏิบัติของนักเรียนในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการสุขภาพสรุปได้ว่า ทักษะคติของครูสอนสุขศึกษา ที่เกี่ยวกับบริการสุขภาพในโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ครูสอนสุขศึกษาโรงเรียนในเขตเทศบาล มีทัศนคติดีกว่าครูสอนสุขศึกษาโรงเรียนนอกเขตเทศบาล และครูสุขศึกษาเห็นว่าบริการสุขภาพ บางประการ คือ การตรวจสอบภาพฟัน การตรวจสายตา บริการที่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับ นักเรียนนั้น ไม่ควรเป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องทำ และมีครูสุขศึกษาส่วนน้อย เห็นว่า การซึ่ ง น้ำหนัก การวัดส่วนสูง และวัดสายตานั้นนักเรียนควรเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่อนามัย

อุดมศิลป์ ศรีสมบูรณ์ (2521 : 130 - 141) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการจัด โครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และสำรวจความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 98 คน จากโรงเรียน 98 โรงเรียน ซึ่งอยู่ในเขตต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานคร ทั้ง 24 เขต ซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่จัด โครงการอาหารกลางวัน 62 คน และเป็นผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่ได้จัดโครงการอาหาร กลางวัน 36 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่นักเขียนยากจนในโรงเรียนมาก ผู้ปกครองนักเรียนมีรายได้ค่อนข้างต่ำ โรงเรียนยังขาดความพร้อมในเรื่องการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน เพราะมีปัญหามากในเรื่องการขาดบุคลากรที่จะเป็นแรงงานในการจัดทำ ไม่มีครุโภชนาการ มีอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบอาหารไม่เพียงพอ เงินที่จะใช้เป็นทุนในการทำมีน้อย ขาดแคลนสถานที่โดยเฉพาะโรงเรียนที่มีโรงอาหารเพียงร้อยละ 46.94 เท่านั้น และยังมีผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 13.27 ที่ยังไม่เห็นด้วยกับการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน และต้องการให้สำนักการศึกษาหาทางเพิ่มงบประมาณในการเริ่มจัดทำโครงการอาหารกลางวัน รวมทั้งให้มีการเพิ่มหรือจัดสรรอัตราค่าจ้างครูให้มากยิ่งขึ้นเพียงพอ เพื่อที่โรงเรียนจะได้ดำเนินการจัดโครงการอาหารกลางวันได้โดยไม่เป็นภาระกับโรงเรียนมากเกินไป

นภา ตริสุโกศล (2524 : 40-43) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนของโครงการศึกษาสายการศึกษา" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนของโครงการศึกษาสายการศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนของโครงการศึกษาสายการศึกษา ซึ่งสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ และโรงเรียนมัธยมศึกษาซึ่งสังกัดกรมสามัญศึกษา โดยผู้วิจัยใช้แบบสำรวจเกี่ยวกับการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน สอบถามครูในโรงเรียนที่อยู่ในโครงการศึกษาสายการศึกษาที่เข้าอบรมในปี 2522 จำนวน 189 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าร้อยละ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้คือ

1. การจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนของโครงการศึกษาสายการศึกษา ตามสภาพที่เป็นอยู่ อยู่ในเกณฑ์ดีคือ การจัดห้องพยาบาล การชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง การทำบัตรสุขภาพนักเรียน และการส่งเสริมสุขภาพจิต ส่วนการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนที่อยู่ในเกณฑ์พอใช้คือ การตรวจสุขภาพทั่วไป การช่วยเหลือนักเรียนที่บกพร่องทางสุขภาพ การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค และการจัดบริการสุขภาพที่อยู่ในสภาพต้องแก้ไข ได้แก่ การทดสอบสายตา การตรวจฟันและการแนะนำสุขภาพ

2. การเปรียบเทียบการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนของโครงการศึกษา
สายการศึกษาระหว่างโรงเรียนประถมศึกษากับโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า โรงเรียน
ประถมศึกษาสามารถจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนได้ในระดับที่ดีกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา
เป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นเรื่องการจัดบริการปฐมพยาบาล การชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง การ
สร้างภูมิคุ้มกันโรค และการส่งเสริมสุขภาพจิตที่สามารถจัดได้ในระดับที่ใกล้เคียงกัน

ทิพา จันทระคามิ (2524 : 181) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "โครงการสุขภาพใน
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น" โดยใช้แบบสอบถาม
ความคิดเห็นส่งไปยังครูใหญ่ หรือผู้รับผิดชอบในการจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำนวน 414 คน แล้วนำข้อมูลที่
ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยเกี่ยวกับการบริการ
สุขภาพในโรงเรียนสรุปได้ดังนี้คือ การจัดบริการสุขภาพพบว่า ในการตรวจสุขภาพโดยครู
นั้น โรงเรียนส่วนใหญ่ทำทุกวัน และการตรวจสุขภาพโดยแพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล
โรงเรียนขนาดใหญ่ร้อยละ 50 ตรวจเทอมละครั้ง โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก
ส่วนใหญ่ได้รับการตรวจปีละครั้ง การทดสอบการได้ยิน และทดสอบสายตาส่วนใหญ่โรงเรียน
ทั้ง 3 ขนาดไม่เคยทำเลย และนอกจากนี้ครูส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการตรวจสุขภาพ

ปัญหาการจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียนเกี่ยวกับบริการสุขภาพพบว่า โรงเรียน
ทั้ง 3 ขนาดมีปัญหาปานกลางในเรื่องการจัดให้มีการทดสอบสายตา การทดสอบการได้ยิน
การให้ความช่วยเหลือเด็กที่บกพร่องทางสุขภาพ หรือเด็กเรียนช้า การจัดบริการอาหาร
กลางวัน การจัดให้ครูได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพจิต
โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากในเรื่องการจัดให้นักเรียนได้รับการตรวจสุขภาพโดยแพทย์
ทันตแพทย์

สุจินดา รุ่งขจรศิลป์ (2526 : 56-58) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสุขาภิบาล
อาหารในโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดกรุงเทพมหานคร" กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 45 โรงเรียน โดยใช้แบบสอบถามและแบบ
สัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และผู้ควบคุมการประกอบอาหาร แล้วนำข้อมูล
ที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติหาค่าร้อยละ ผลการวิจัยเกี่ยวกับการจัดดำเนินงานอาหารกลางวัน

พบว่าโรงเรียนเกือบทั้งหมดร้อยละ 95.56 มีการจัดอาหารกลางวัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนองนโยบายกรุงเทพมหานครที่ให้ทุนในการจัดอาหารกลางวันเป็นคะแนนสูงสุด วัตถุประสงค์ในการจัดอันดับรองลงมาเพื่อให้นักเรียนได้รับอาหารที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ และถูกอนามัย และวัตถุประสงค์อันดับ 3 ก็เพื่อให้นักเรียนได้รับอาหารกลางวันอย่างทั่วถึง ในเรื่องเงินทุนในการจัดอาหารกลางวัน โรงเรียนร้อยละ 62.22 ได้รับทุนหมุนเวียนจาก กรุงเทพมหานคร การจัดอาหารกลางวันโรงเรียนส่วนมาก โรงเรียนร้อยละ 48.90 จัดบริการอาหารกลางวันบางส่วน และให้นักเรียนนำอาหารมาจากบ้านด้วย มีโรงเรียนร้อยละ 46.60 ที่อนุญาตให้บุคคลภายนอกเข้ามาจำหน่ายอาหารในโรงเรียน

สมคิด รักษาสัตย์ และนิตยา สวัสดิวงศ์ (2526 : 56-62) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การบริการอนามัยและสภาพแวดล้อมในโรงเรียนของโรงเรียนระดับประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร" โดยการสุ่มตัวอย่างประชากรจากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร 22 โรงเรียน โรงเรียนประถมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 7 โรงเรียน และโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 23 โรงเรียน โดยใช้แบบบันทึกข้อมูลสำรวจการจัดบริการอนามัยโรงเรียน และสภาพแวดล้อมบางประการในโรงเรียน เพื่อนำมาประเมินระดับคุณภาพของการจัดบริการอนามัยโรงเรียนและสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการสุขภาพพบว่า

ระดับคุณภาพการจัดบริการอนามัยโรงเรียนของโรงเรียนทั้ง 3 สังกัดจัดได้ในระดับคุณภาพปานกลางถึงระดับดีคือ การจัดห้องพยาบาล การจัดเวชภัณฑ์ การจัดให้มีการป้องกันโรค การจัดน้ำดื่มน้ำใช้สำหรับนักเรียน ส่วนรายการอื่นที่บางโรงเรียนจัดได้ต่ำกว่าระดับคุณภาพปานกลาง หรือระดับที่ควรแก้ไขคือ การจัดเจ้าหน้าที่ประจำห้องพยาบาล การจัดเครื่องใช้สำหรับการปฐมพยาบาล การตรวจร่างกายนักเรียนเพื่อค้นหาความผิดปกติ การจัดให้มีการตรวจและการป้องกันโรคฟัน และการบันทึกสุขภาพนักเรียนเป็นรายบุคคล และโดยส่วนรวมของโรงเรียนแต่ละสังกัดแล้วพบว่าไม่มีรายการที่จัดอยู่ในระดับดีมากเลย

วิภาวี เกียรติศิริ (2528 : 57-67) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่ชนบท ยากจน จังหวัดอุทัยธานี โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้จัดดำเนินการ

โครงการอาหารกลางวันเกี่ยวกับการจัดโครงการอาหารกลางวัน และปัญหาการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่ยากจน จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 236 คน เป็นผู้บริหาร 118 คน และครู 18 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. โรงเรียนร้อยละ 39.04 จัดบริการอาหารกลางวันเองโดยครูและนักเรียน เป็นผู้จัดและประกอบอาหาร ส่วนใหญ่จัดบริการทุกวันที่เปิดเรียน โดยจัดแบบอาหารจานเดียว และมีคณะกรรมการอาหารกลางวันของโรงเรียนรับผิดชอบ ส่วนโรงเรียนอีกร้อยละ 60.96 ไม่ได้จัดบริการอาหารกลางวัน

2. ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นว่า การจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนอยู่ในระดับมากในด้านต่าง ๆ คือ การจัดดำเนินงานบุคลากร งบประมาณ สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และผลของโครงการอาหารกลางวัน

3. ผู้บริหารและครูมีความเห็นว่าปัญหาการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ในด้านงบประมาณ สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ในการจัดการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

งานวิจัยต่างประเทศ

โรสนเนอร์ (Rosner 1975 : 595-597) ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการบริการสุขภาพในโรงเรียนในรัฐวิสเคาซิล (School Health Service Needs in Wisconsin) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริการสุขภาพที่โรงเรียนต้องการให้จัดขึ้น เพื่อจะนำไปใช้พัฒนาการบริการสุขภาพในโรงเรียนให้ดีขึ้น โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นผู้บริหาร การอภิปรายกลุ่มระหว่างเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้ปกครอง และนักเรียน เกี่ยวกับบริการสุขภาพที่ต้องการและสำรวจความคิดเห็นของพยาบาลและบุคลากรอื่นในโรงเรียน

ผลการวิจัยปรากฏว่า บริการสุขภาพซึ่งเป็นที่ต้องการในโรงเรียนรัฐวิสเคาซิล มากได้แก่ การบริการเหตุฉุกเฉิน การสอนสุขศึกษา การทำบันทึกสุขภาพ การปฐมพยาบาล และการส่งต่อผู้ป่วย นอกจากนี้ผู้ปกครองนักเรียนยังต้องการให้มีพยาบาลประจำในโรงเรียนตลอดเวลา

นักสาธารณสุขเห็นว่า การจัดบริการสุขภาพควรให้สอดคล้องกับปัญหาชุมชน
 พยายามในโรงเรียนเห็นว่างานรักษาถือเป็นงานสำคัญในการบริการสุขภาพในโรงเรียน
 และปัญหาสำคัญของการบริการสุขภาพโดยทั่วไปคือ การขาดการสนับสนุนทางงบประมาณ
 และขาดการร่วมมือจากผู้ปกครอง

ไฮเวล และมาร์ติน (Howell and Martin 1978 : 433-441) ได้ทำการ
 วิจัยเรื่อง "การประเมินผลรูปแบบของการบริการสุขภาพในโรงเรียน" (An Evaluation
 Model for School Health Services) โดยมีจุดประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความ
 จำเป็นระหว่างนโยบายของรัฐเวอร์จิเนียกับนโยบายอื่น ๆ ของผู้บริหารสุขภาพในโรงเรียน
 นโยบายของรัฐเวอร์จิเนียซึ่งแพร่ผลออกมาเป็นวัตถุประสงค์และเครื่องมือในโรงเรียน
 ข้อเสนอแนะนโยบายจากผู้ประกอบอาชีพนี้ และเครื่องมือในโรงเรียนท้องถิ่นโดยใช้แบบ
 สอบถามเกี่ยวกับนโยบายการจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียน และความคิดเห็นเกี่ยวกับการ
 จัดโครงการบริการสุขภาพในโรงเรียนโดยใช้กลุ่มตัวอย่าง เป็นอาจารย์ใหญ่ และครู
 สุขศึกษาจากโรงเรียน 74 แห่ง ในรัฐเวอร์จิเนีย แล้วนำข้อมูลที่ได้นี้มาคำนวณหาค่าร้อยละ
 ผลการวิจัยพบว่า

1. ลักษณะสำคัญและโครงสร้างของความเข้าใจโครงการสุขภาพในโรงเรียน
 เกี่ยวกับการบริการสุขภาพได้มาจากข้อเสนอแนะของข้อมูลภายนอก
2. พยายามประจำโรงเรียนควรจะได้เรียนเกี่ยวกับโครงการสุขภาพใน
 โรงเรียน
3. ควรให้มีการให้ความรู้เกี่ยวกับโครงการสุขภาพแก่ครูผู้บริหารโรงเรียน
 พยายามประจำโรงเรียน แพทย์ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กริฟฟิต และวิกเตอร์ (Griffith and Whicker 1981 : 428-432) ได้
 วิจัยเรื่อง "การสังเกตปัญหาสุขภาพของนักเรียนโดยครู" (Teacher-Observes of
 Student Health Problem) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของโครงการ
 สุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐในชนบทแห่งหนึ่งของสหรัฐอเมริกา กลุ่มประชากร
 ตัวอย่างคือครูประถมศึกษาจำนวน 18 คน นักเรียนประถมศึกษาจำนวน 40 คน นอกจากนี้

มีผู้บริหารโรงเรียน ผู้มีเทศงานพยาบาลโรงเรียน พยาบาลโรงเรียน ทันตอนามัย นักโภชนากร และผู้ช่วยแพทย์ โดยใช้แบบทดสอบเพื่อประเมินผลก่อนเริ่มโครงการ และหลังจากเสร็จโครงการ การดำเนินโครงการโดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการระหว่างครูและพยาบาล โดยให้ความรู้ สาธิตการตรวจสุขภาพโดยครู และเน้นในบทบาทของครู

ผลการวิจัยพบว่า ครูส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยที่ให้ตนเป็นผู้รับผิดชอบในการตรวจสุขภาพนักเรียน และผู้บริหารโรงเรียนไม่เห็นด้วยกับความรับผิดชอบการตรวจสุขภาพนักเรียน และผู้บริหารโรงเรียนไม่เห็นด้วยกับความรับผิดชอบการตรวจสุขภาพโดยครู จึงทำให้ครูที่สนใจไม่ยอมเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการตรวจสุขภาพนักเรียน

ซิลตัน (Chilton 1982 : 159-161) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "บริการสุขภาพในโรงเรียน ซึ่งจัดให้อย่างไม่เป็นทางการโดยแพทย์" (Informal Provision of School Health Service by a Physician) โดยมีจุดประสงค์เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างแพทย์กับนักเรียน อันจะส่งผลให้เกิดความเต็มใจในการใช้บริการสุขภาพที่โรงเรียน จัดให้มีและเพื่อสำรวจปัญหาสุขภาพที่มีความสำคัญต่อนักเรียน โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ที่อยู่ในเมือง ซึ่งเป็นพวกมองไกล 65% พวกชิวคาโก 32% พวกฟิวดา อินเดียน เอเชียน โอราเนียน 3% หลังจากที่ได้สร้างความคุ้นเคยระหว่างแพทย์กับนักเรียนเป็นเวลานานพอสมควร

ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนมีความคุ้นเคยกับแพทย์มากขึ้นพอที่จะให้ความไว้วางใจและกล้าที่จะซักถามปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ และจากการสรุปความคิดเห็นของนักเรียนพบว่าปัญหาสุขภาพที่มีความสำคัญต่อนักเรียนมากที่สุดก็คือ ปัญหาในเรื่องยาและแอลกอฮอล์ รองลงไปได้แก่ในปัญหาเรื่องเพศและที่เป็นปัญหาน้อยที่สุดก็คือ ปัญหาเกี่ยวกับผิวหนัง

ริงเคิลแมน และชาร์เลนซ์ (Winkelman and Charlence 1983 : 400-403) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริการสุขภาพในโรงเรียน" (Parental Expectation of School Health Service) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการบริการสุขภาพในด้านต่าง ๆ ที่ผู้ปกครองคาดหวังว่าบุตรของเขาจะได้รับจากโรงเรียน ศึกษาองค์ประกอบใดที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการบริการสุขภาพ และ

ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชนิดของการดูแลสุขภาพเด็กกับการคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริการสุขภาพ โดยใช้ประชากรกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ปกครองของนักเรียนในระดับ 3, 4 และ 5 จำนวน 56 คน แล้วนำข้อมูลมาหาความถี่และร้อยละ และนำมาเปรียบเทียบหาความสัมพันธ์

ผลการวิจัยพบว่าความคาดหวังของผู้ปกครองที่ประเมินสุขภาพว่า สุขภาพที่จำเป็นควรให้มีในโรงเรียน ยกเว้นการตรวจเชื้อจากคอเด็กที่บ่นว่าเจ็บคอ การเยี่ยมบ้านเด็กที่มีปัญหาทางสุขภาพ และการตรวจปัสสาวะเด็กที่บ่นว่าปวดแสบเวลาถ่ายปัสสาวะ ความคาดหวังเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลที่แตกต่างกันผู้ปกครองเห็นว่า การรักษาพยาบาลไม่ควรจัดในโรงเรียน ยกเว้นการให้ภูมิคุ้มกันโรค และการแนะนำเกี่ยวกับยา ความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการให้การดูแลสุขภาพ ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่าการให้สุขภาพเป็นการบริการที่ดีและจำเป็นสำหรับโรงเรียน และความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการให้ความรู้แก่นักเรียนทางด้านสุขภาพนั้น ส่วนใหญ่เห็นว่าการให้คำแนะนำนักเรียน เมื่อมีปัญหาทางสุขภาพนั้นมีความจำเป็นและเป็นที่ยอมรับ

เมนนิค และคลิงเจอร์ (Mennie and Klinger 1984 : 160 - 161) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การจัดบริการอนามัยของแผนกเด็กวัยก่อนเรียน และศูนย์เลี้ยงเด็กกลางวัน (Department Services for Preschools and Day care Centers) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาปัญหาทางสุขภาพอนามัยแก่เด็ก โดยการจัดบริการตรวจและจัดให้มีการส่งต่อไปรักษาหรือแก้ไข ถ้าพบว่ามีปัญหาและตรวจสอบสภาพแวดล้อมของโรงเรียนด้านสุขภาพและความปลอดภัย

วิธีการดำเนินการวิจัย โดยการส่งจดหมายไปยังสถานบริการที่ดูแลเด็กที่มีอายุระหว่าง 3 - 5 ปี ได้แจ้งให้ทราบถึงการจัดบริการตรวจสายตาและการได้ยิน และได้เพิ่มให้มีการติดตามค้นหาปัญหาอื่น ๆ ทางสุขภาพแก่เด็ก ซึ่งมีศูนย์ต่าง ๆ ครอบคลุมถึง 94 แห่ง และได้ดำเนินการโดยจัดให้พยาบาลเยี่ยมศูนย์ดูแลเด็กและโรงเรียนอนุบาลเหล่านี้เดือนละครั้ง หลังจากดำเนินการแล้ว 1 ปี ได้ประเมินผลเสนอให้ผู้ว่าราชการศูนย์ทั้งหมดทราบ

ผลการวิจัยพบว่า สถานเลี้ยงเด็ก 70 แห่ง ได้ยอมรับและเห็นความสำคัญของโครงการนี้พร้อมทั้งเสนอความต้องการการบริการสุขภาพให้จัดมีเพิ่มขึ้น ทำให้ได้มีการจัดโครงการที่ถาวรขึ้น

สรุปการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนทั้งในประเทศและต่างประเทศสรุปได้ว่า ในประเทศไทยนั้น ส่วนมากมีการศึกษาวิจัยถึงสภาพการจัดบริการสุขภาพ และการจัดดำเนินงานบริการสุขภาพในโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่า การดำเนินงานบริการสุขภาพในโรงเรียนยังจัดได้ไม่ครอบคลุมบริการสุขภาพทุกด้าน และไม่ทั่วถึง และการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนบางด้านยังไม่ได้เท่าที่ควร โดยเฉพาะด้านการตรวจสุขภาพ การตรวจฟัน การทดสอบสายตา และการได้ยิน การจัดโภชนาการ การให้ภูมิคุ้มกันโรค และการแนะแนวสุขภาพ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีปัญหาขาดบุคลากรที่รับผิดชอบในการจัดบริการสุขภาพอย่างเพียงพอ บุคลากรขาดความรู้ความสามารถในการจัดบริการสุขภาพ และยังขาดความร่วมมือจากผู้ปกครองและนักเรียน จึงทำให้การจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนไม่ได้เท่าที่ควร

สำหรับในต่างประเทศนั้น มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของการจัดบริการสุขภาพแก่นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนอย่างมาก และมีความต้องการให้โรงเรียนจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นเพิ่มมากขึ้น ส่วนปัญหาในการจัดบริการสุขภาพนั้น ยังมีปัญหาในด้านงบประมาณ ด้านบุคลากรที่ทำการตรวจสุขภาพนักเรียนโดยเฉพาะ และยังขาดความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียนและผู้ปกครองนักเรียน เป็นต้น

จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศและต่างประเทศ จะเห็นว่ายังไม่มีการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการจัดบริการสุขภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษาโดยตรง จึงทำให้นักเรียนประถมศึกษามีปัญหาสุขภาพ ซึ่งจะต้องแก้ไขปัญหาโดยการจัดบริการสุขภาพใน

โรงเรียนให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพ โดยได้ศึกษาปัญหาและความต้องการในการจัดบริการ
สุขภาพจากครูผู้รับผิดชอบโดยตรง ซึ่งการวิจัยนี้จะทำให้ทราบถึงปัญหาและความต้องการใน
การจัดบริการสุขภาพ เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ ไปวางแผนดำเนินงานบริการสุขภาพในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครให้ได้ดี และเกิดประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาสุขภาพ
ของนักเรียนให้มีสุขภาพดี และสามารถศึกษาเล่าเรียนให้ได้ดีต่อไป